Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

MAL-sopimusmenettely ja avustukset

Asunto- ja ympäristöjaosto
5.10.2022

Ympäristöministeriö
Kaisa Mäkelä
Mikko Friipyöli

Voimassa olevat MAL-sopimukset

- MAL-sopimusmenettely on voimassa seitsemällä suurimmalla kaupunkiseudulla.
- Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun kaupunkiseuduilla menettely otettiin käyttöön 2010-luvun alussa, ja voimassa olevat MAL-sopimukset solmittiin vuonna 2020. Vuonna 2021 menettelyä laajennettiin Jyväskylän, Kuopion ja Lahden seuduille.
- MAL-sopimukset on valmisteltu 12-vuotisina vuoteen 2031 saakka.
- Konkreettiset toimenpiteet koskevat vuosia 2020-2023. Sopimukset päivitetään eduskuntavaalikausittain.
- Valmistelu on kytketty valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne12) valmisteluun ja päivittämiseen.

MAL-sopimisen tarkoitus

- MAL-sopimusten tulee vahvistaa **kasvavilla kaupunkiseuduilla** yhdyskuntarakenteen kestävyyttä, varmistaa tarvetta vastaavan asuntotuotannon edellytykset sekä parantaa liikennejärjestelmän toimivuutta maankäytön ja liikenteen yhteensovittamisen keinoin.
- Ilmastonmuutoksen torjunta, rakennetun ympäristön hiilineutraalisuus, luontoarvojen säilyminen sekä asuinympäristöjen monimuotoisuus ja sosiaalinen kestävyys ovat tärkeitä suuntaviittoja.
- MAL-sopimusmenettely vahvistaa seudun kuntien ja valtion välistä kumppanuutta kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa.
- MAL-sopimuksen valmistelu edellyttää, että kaupunkiseudun **kunnat ovat yhteistyössä** laatineet pitkän tähtäimen kehittämistavoitteet seudulle sekä sopineet yhteisistä suunnitteluperiaatteistaan

MAL-sopimusten toimeenpano

- Sopimusten toimeenpano tapahtuu tiiviissä yhteistyössä kuntien ja eri hallinnonalojen toimijoiden kanssa.
- MAL-sopimusten toteutumista seurataan vuosittain. Kaupunkiseutujen kunnat kokoavat toimenpiteiden toteutumista koskevan seuranta-aineiston, joka käydään läpi yhteisissä seurantakokouksissa.
- MAL-sopimusten toimenpiteiden toteuttaminen ja sopimusmenettelylle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet yleisesti hyvin.
- MAL-sopimusten lähtökohtana oleva kokonaisvaltainen kaupunkiseudun kuntien välinen suunnitteluyhteistyö (MAL-suunnittelu) toimii hyvin.
- Seudulliset rakennemallit, rakennesuunnitelmat, kehityskuvat ja kaupunkiseutusuunnitelmat ovat nykyisin olennainen osa kuntien välistä strategista yhteistyötä

Valtakunnallinen MAL-sopimusten seuranta

- Valtio-osapuoli valmistelee parhaillaan kaikille kaupunkiseuduille yhteisiä valtakunnallisia seurantaindikaattoreita, joiden avulla tarkastellaan MAL-sopimusten vaikuttavuutta laajemmin.
- Valtakunnallinen seurantaraportti valmistuu keväällä 2023
- Tulokset ovat käytettävissä hallituskauden vaihtuessa tapahtuvassa MAL-sopimusten päivityksessä.

MAL-sopimusmenettelyn arviointi

- YM ja LVM asettivat joulukuussa 2021 työryhmän tekemään MAL-sopimusmenettelyä koskevan arviointi- ja kehittämisselvityksen.
- Raportti ”Edunvalvonnasta yhteisen hyvän tavoitteluun” valmistui kesäkuussa 2022 http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-555-9
- Selvitys osoitti, että MAL-sopimusmenettelyä pidetään yleisesti toimivana välineenä yhteisten kumppanuutta ja kestävyyttä edistävien tavoitteiden saavuttamiseksi.
- MAL-sopimusmenettelyn edelleen kehittämiseksi selvitys sisältää suosituksia, joita tarkastellaan ja huomioidaan seuraavaa sopimuspäivitystä valmisteltaessa.
- Keväällä 2022 julkaistu kuntaliiton tekemä selvitys tukee em. selvityksen havaintoja https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2156-mal-sopimusmenettelyn-tila-ja-kehittamistarpeet-acta-nro-280

MAL-avustukset

- Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määräaikaisia hankekohtaisia avustuksia yhteensä enintään 25 000 000 euroa siten kuin asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentamiseen vuosina 2020—2023 myönnettävistä valtionavustuksista annetulla valtioneuvoston asetuksella (441/2020) tarkemmin säädetään.
- Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määräaikaisia käynnistysavustuksia yhteensä enintään 39 000 000 euroa valtion ja MAL-seutujen välisiin maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksiin sitoutuneissa kunnissa niille, jotka rakennuttavat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisia vuokra-asuntoja muille kuin erityisryhmille.
- Käynnistysavustuksen suuruus on Helsingin seudulla 10 000 euroa ja Tampereen, Turun sekä Oulun seuduilla 3 000 euroa edellä tarkoitettua asuntoa kohden. Kaikilla MAL-sopimuksiin sitoutuneilla seuduilla puurunkoisille asuinkerrostaloille myönnetään lisäksi 5 000 euron erillinen asuntokohtainen käynnistysavustus edellä tarkoitettua asuntoa kohden. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

4.10.2022

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment